

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD
Faculty of Social Sciences, Charles University
Smetanovo nábř. 6, 110 01 Praha 1
Tel: +420 222 112 111

Posudek oponenta na bakalářskou práci “ Vývoj americké politiky vůči ČLR od roku 2001 do roku 2011 a strategická pozice USA a ČLR v Asii“. IMS FSV UK, LS 2011/2012.

Práce Anny Nejedlé s názvem „Vývoj americké politiky vůči ČLR od roku 2001 do roku 2011 a strategická pozice USA a ČLR v Asii“ je věnována současným čínsko-americkým vztahům s cílem porovnat přístup Bushovy a Obamovy administrativy k Číně a identifikovat, v čem se tyto přístupy navzájem shodují a liší. Autorka se také soustřeďuje na diskusi o tom, zdali růst Číny představuje pro USA hrozbu a jakým způsobem se USA snaží růstu Číny čelit a usměrňovat jej. Část práce je také věnována hlavním faktorům, které ovlivňují utváření čínské zahraniční politiky – autorka vysvětluje koncept mírového růstu (peaceful rise), mírového vývoje (peaceful development) a harmonického světa (harmonious world), kterými se ČLR snaží dokázat, že růst čínské moci ať již po ekonomické či vojenské stránce je jen logickým vyústěním historického procesu, na základě kterého se Čína vrací do tradiční pozice asijské mocnosti, aniž by to však představovalo ohrožení USA a okolních států.

Ve své práci autorka velmi dobře sleduje hlavní linii vývoje čínsko-amerických vztahů za prezidentů Bushe a Obamy a vývoj vnímání ČLR od „strategického soupeře“ (strategic competitor – Bush 2001) přes „partnera ve válce proti terorismu“ (Bush po 11. září), „zodpovědného podílníka“, s kterým přichází v roce 2005 Robert Zoellick, až po návrh Zbigniewa Brzezinského na vytvoření čínsko-americké skupiny G-2, s kterým bývalý poradce pro národní bezpečnost přichází po propuknutí ekonomické krize v roce 2008 a který jasně poukazuje na důležitost tohoto bilaterálního vztahu (autorka ale správně poznamenává, že k návrhu na vytvoření skupiny G-2 se Peking staví značně rezervovaně).

Autorka dále úspěšně identifikuje klíčové momenty, nástroje a dokumenty čínsko-amerických vztahů. Lze souhlasit s jejím tvrzením, že „sblížení s Čínou a upevnění vzájemných vztahů bylo jedním z hlavních úspěchů administrativy prezidenta G. W. Bushe“ (s. 17). Na tento úspěch pak mohl navázat prezident Obama, který se prostřednictvím „strategického ujištění“ snaží ve vztazích mezi Pekingem a Washingtonem „zdůrazňovat společné zájmy a méně se zaměřovat na společné neshody“ (s. 19), zároveň však ujišťuje americké spojence v Asii, že „Spojené státy jsou zpět“ (s. 19) jako „pacifická velmoc“ (s. 21). Obamova pozice je však ztěžována tím, že část čínských politických kruhů vidí americké působení v Asii prismaticem hry s nulovým součtem (s. 9) a v poslední době také prismaticem ekonomické krize – úspěšné zvládnutí ekonomického propadu posílilo čínské sebevědomí, což vede Peking k mnohem asertivnějším chování.

Autorka také velmi dobře postihuje hlavní dilema amerických politických kruhů o dopadech nástupu Číny – na jedné straně je růst Číny vnímán jako hrozba, na straně druhé jako příležitost. Z toho také vyplývají dva možné přístupy, které jsou ale často implementovány zároveň – zadržování (containment) a zapojování (engagement).

Autorka při zpracování práce vychází z poměrně rozsáhlého seznamu literatury, který obsahuje práce předních expertů na čínsko-americké vztahy (Harry Harding či Robert Sutter). Text je strukturován logicky, poznámkový aparát je zpracován pečlivě, po jazykové stránce je

práce na velmi dobré úrovni. Drobnou výtkou by mohlo být používání anglické transkripce čínštiny (pinyin) namísto transkripce české.

Práce splňuje požadavky kladené na bakalářské práce, a proto ji doporučuji k obhajobě s hodnocením **v ý b o r n ě**.

V Praze 10. června 2012

Mgr. Jana Sehnálková